

222/68-2/2019

Heves Megyei Közgyűlés**Helyben**

Tájékoztatás
a megyei területrendezési terv 2019. évi hatályosulásáról
(A tájékoztatást készítette: Szabó László megyei főépítész)

Tisztelt Közgyűlés!

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény, valamint a főépítési tevékenységről szóló 190/2009. (IX.15.) Kormányrendelet meghatározza a megyei önkormányzat azon építésügyi, területfejlesztési és területrendezési feladatait, amelyet a megyei főépítész lát el, készít elő, vagy működik közre. Ezek különösen: az országos és kiemelt térségekre vonatkozó területrendezési tervek megyét érintő munkarészeivel kapcsolatos állásfoglalások, a megye területére vagy térségére készített területrendezési tervek, valamint a településrendezési tervek és a megyei területrendezési tervek összhangjának előmozdítása érdekében készített állásfoglalások.

A megyei főépítész folyamatosan figyelemmel kíséri a rendezési eszközök hatályosulását, tapasztalatairól évente tájékoztatást ad, és négyévente összefoglaló jelentést készít a közgyűlés részére. Az utolsó összefoglaló jelentés a 2015-2018 időszakra készült.

A megyei területrendezési terv hatályosulásának tapasztalatairól a megyei főépítész elkészítette a 2019 évre vonatkozó tájékoztatást, melyet mellékelten előterjesztek.

A tájékoztatót a Vidékfejlesztési és Határon Túli Ügyek Bizottsága a 2019. december 3-i ülésén tudomásul vette.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a jelen tájékoztatóban foglaltakat tudomásul venni szíveskedjék.

Eger, 2019.december 5.

dr. Juhász Attila Simon
elnök

Törvényességi szempontból ellenőriztem:

Dr. Barta Viktor

Tájékoztatás a megyei területrendezési terv 2019 évi hatályosulásáról

A megyei önkormányzatok területfejlesztéssel, vidékfejlesztéssel, területrendezéssel, valamint koordinációval kapcsolatos feladatait Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény és a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény határozzák meg. E törvényeknek megfelelően a megyei önkormányzatok feladata többek között az országos területrendezési terv előzetes véleményezése, a megye területére vagy térségére vonatkozó területrendezési terv elkészítése és elfogadása. A területrendezési és településrendezési tervek összehangolása érdekében a megyei önkormányzat együttműködik az érintett települési és szomszédos megyei önkormányzatokkal. Véleményezés útján gondoskodik a településrendezési tervek megyei területrendezési tervvel való összhangjáról. A megye arculatát befolyásoló, több települést érintő táji, természeti és épített környezeti értékek védelmével kapcsolatban segíti a települési önkormányzatoknak az erre irányuló tevékenységét.

A megyei önkormányzat ez irányú munkáját a főépítési tevékenységről szóló 190/2009. (IX.15.) Kormányrendelet alapján a megyei főépítész készíti elő, aki folyamatosan figyelemmel kíséri a rendezési eszközök hatályosulását, tapasztalatairól évente tájékoztatást ad, és négyévente összefoglaló jelentést készít a Közgyűlés részére. A korábbi összefoglaló jelentés a 2015-2018 négyéves időszakra készült. A 2015-2018 időszakra készített és elfogadott főépítési beszámolóban megfogalmazásra került, hogy *„a következő év és következő négyéves időszak legfontosabb feladatai a megyei területrendezési terv felülvizsgálata, valamint a megye települési önkormányzatainak segítése az új településrendezési eszközeiknek a megalkotásában. Az elkövetkező időszakban erősödnie kell az önkormányzatok közötti, valamint az önkormányzatok, államigazgatási és más szakmai szervek közötti együttműködésnek. Célkitűzés, hogy megyei szintű „szakmai műhelyek” jöjjenek létre, és tovább erősödjön a szubszidiaritás elvén alapuló megyei szerepvállalás.”*

Heves Megye Közgyűlése 2010. május 7-i ülésén rendelettel elfogadta Heves Megye Területrendezési Tervét, amely 2010. augusztus 1-én lépett hatályba. A megyei területrendezési terv felülvizsgálatának és módosításának elvégzésére jelentős befolyást gyakorol a 2018. december 12-én elfogadott és 2019. március 16-a óta hatályos Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény, közismert nevén az országos területrendezési terv.

A Heves Megyei Területrendezési Terv módosítását a budapesti székhelyű CompArt Stúdió Kft. készíti. A megyei tervjavaslat a szerződés szerinti határidőben (2019. június 11-én) leszállításra került, amelynek véleményezési eljárásra bocsátásáról a 31/2019. (VI. 28.) számú határozatával döntött a Közgyűlés. A közgyűlési előterjesztésben részletesen bemutatásra került a tervmódosítás teljes – már az előkészítéstől kezdődően ismertetett – végrehajtási folyamata. A tervátadás és a közgyűlési döntéshozatal között lépett életbe, a megyei terv teljeskörű kidolgozását biztosító, a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet. A folyamatos tájékozódás és tájékoztatás kérés ellenére, a miniszteri rendelet minden előrejelzés nélkül, váratlanul került kihirdetésre. A Miniszterelnökség egyértelmű álláspontja szerint, a megyei terveknek teljeskörűen, tehát a törvénynek és a miniszteri rendeletnek megfelelően kell elkészülniük. Ennek érdekében a közgyűlési határozatban a testület 2019. augusztus 30-át határozta meg a tervezők számára a tervek kiegészítésére.

A tervkiegészítés határidőben megtörtént, és megkezdődhetett a digitális egyeztetési felületre való feltöltésük. Ekkor már értesültünk a Lechner Tudásközpont által működtetett

egyeztetési felület használati nehézségeiről, hiszen a Tihanyban megrendezett 2019 évi Országos Főépítési Konferencián, a miniszterelnökségi tájékoztatóban is kizárólag csak erről esett szó. A tervanyag feltöltésével 2019. szeptember 12-én elindításra került az egyeztetési eljárás. Az egyeztetési folyamatot 2019. október 13-án – a 30 napos határidő elteltével – lezárta a rendszer. Mind a települési önkormányzatok, mind az államigazgatási szervek részéről számos visszajelzést kaptunk, hogy nem férnek hozzá az egyeztetési felülethez, így értesítést sem kaptak időben. A levélben vagy e-mailben kapott véleményeket a főépítész töltötte föl az egyeztetési felületre, de az egyeztetési felület hozzáférése a megyei önkormányzat részére is lezárult október 13-án. Az önkormányzati választásokat követően egy elnöki levél keretében megkeresésre kerültek a települési önkormányzatok, hogy a megyei tervvel kapcsolatos javaslataikat, észrevételeiket vagy véleményüket még 2019. november 25-ig eljuttathatják a főépítész részére. A digitális egyeztető felület lezárását követően a véleményezési eljárás utolsó momentumaként fel kell tölteni az összes beérkezett észrevételt, amire várhatóan 2019. november 25-én kerül sor. Ezzel a feltöltéssel hivatalosan is lezárul a megyei terv egyeztetési folyamata. Jelenleg is érkeznek még vélemények önkormányzatoktól, államigazgatási szervektől és gazdasági szereplőktől. Az elnöki levél adta lehetőséggel a véleményezési időszak 30 nap helyett, több mint 70 (pontosan 74) naposra bővült. Az eddig beérkezett vélemények száma közel 400. A tervezők, a megyei főépítésszel egyeztetve folyamatosan készítik el válaszbizottságait, valamint javítják, illetve kiegészítik a tervanyagot. A beérkezett véleményekre adott válaszokról a 2019. december 13-i ülésén dönthet a Közgyűlés. A közgyűlési döntésnek megfelelően kijavított tervek elkészülte után pedig megkezdődhet a megyei rendezési terv miniszteri véleményezése, majd elfogadási és hatálybalépési szakasza. Előre láthatólag a 2020. január 31-i közgyűlési ülés lehet az elfogadás legkorábbi időpontja. Mindezekre az ad lehetőséget, hogy 2019. októberében a Miniszterelnökség, mint Támogató a támogatási szerződés 2. számú módosításával megváltoztatta a teljesítési határidőt 2019. december 31-ről, 2020. március 31-re. Ez a szerződésmódosítás biztosította a véleményezési időszak meghosszabbítását és az elfogadás időpontjának jövő évre kerülését.

Az országos és megyei tervek elhúzódó elfogadása a településeket érintően is okozott – és valószínűleg még okozni is fog további – jogszabályváltozásokat. A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet záró rendelkezése a hatályos településrendezési eszközök 2018. december 31-ig történő felülvizsgálatának határidejét 2019. december 31-re változtatta. A 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 45. § (1) bekezdése kimondja, hogy „a 2012. december 31-én hatályban lévő településrendezési eszköz 2019. december 31-ig alkalmazható”. A különösen szigorú előírás ellenére nem, hogy növekedett volna, hanem inkább drasztikusan csökkent a felülvizsgálatok megindításának száma. Míg 2015-ben öt (Terpes, Ostoros, Andornaktálya, Recsk, Egerszalók), 2016-ban hat (Noszvaj, Varpelét, Kiszána, Petőfibánya, Mátradercske, Csány), 2017-ben nyolc (Visznek, Nagyréde, Hatvan, Erdőtelek, Halmajugra, Ecséd, Hort, Lőrinci), 2018-ban hét (Demjén, Kál, Füzesabony, Heves, Gyöngyössolymos, Apc, Gyöngyöshalász), addig az idei évben csak két település (Pálosvörösmart és Kerecsend) kezdte meg településrendezési eszközeinek felülvizsgálatát.

A 2018-ban Kaposváron megrendezett Országos Főépítési Konferencián a Miniszterelnökség képviselői bejelentették, hogy „a településrendezési eszközök kötelező felülvizsgálatára vonatkozó 2018. december 31-i határidő megváltoztatásra fog kerülni. A változás célja, hogy a települések minél szélesebb körben az új országos és megyei terveknek megfelelően végezzék el településrendezési eszközeik felülvizsgálatát. Ennek megfelelően, a 2019. december 31-re történő határidőváltozás, még nem tekinthető véglegesnek. A végleges határidő az országos és megyei tervek hatálybalépéséhez fog majd igazodni.”

Az új országos tervnek (Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvénynek) megfelelő megyei területrendezési terveket a törvény hatálybalépésétől számított egy éven belül kell elkészíteni. A törvény 91. § (2) bekezdése alapján, a megyei területrendezési terv hatálya alá tartozó településrendezési eszközöket 2021. december 31-ig kell felülvizsgálni és szükség esetén módosítani. A települések tehát két évet kapnak rendezési terveik felülvizsgálatára. Ez a szabály viszont azokra az önkormányzatokra is vonatkozik, akik már korábban – a jogszabályi határidőnek megfelelően, tehát jogkövető módon – elvégezték terveik felülvizsgálatát. Belátható, hogy a fenti körülmények nem ösztönzik a települési önkormányzatokat településrendezési eszközeik felülvizsgálatára, hanem inkább megvárják a magasabb szintű jogszabályok (országos terv, miniszeri rendelet, megyei terv) végleges megalkotását. Ezek a körülmények állhatnak a kötelező településrendezési felülvizsgálatok nagyarányú elmaradásának hátterében. A megyei terv elfogadását követően, az országos előírásokban megjelenő új határidők megszületésével várhatóan ismét felélénkül majd a települési tervek hatályosulási folyamata.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzati Tervtanácsának üléseire 2009 óta kap meghívást a megyei főépítész. Ez a meghívás korábban csak tanácskozási jogot jelentett, azonban 2011 óta rendes tervtanácsi tagsággá változott. Ez a tervtanácsi tagság 2016-ban és 2019-ben is meghosszabbításra került. A városi tervtanács munkája 2013 eleje óta kibővült a településképi vélemények előkészítésével. Eger Településképi Arculati Kézikönyvének és Településképi rendeletének 2017-es elfogadása és 2018-ban történt hatályba lépése további változást hozott a tervtanács munkájában.

A tervtanácsi munka és a településképi eszközök készítése a következő évek önkormányzati szerepvállalásának fő színterei lesznek. A lakosság és az építész szakma szemléletformálásának fő színtereivé az önkormányzatok és a szakmai műhelyek fognak válni. A megyei szintű szakmai műhelyek kialakításában fontos szerepet kell, hogy vállaljanak a megyei önkormányzatok. Ezek a törekvések egybeesnek a 2015-2018 időszakot lezáró beszámolóban előirányzott feladatokkal, hogy *„az elkövetkező időszakban erősödnie kell az önkormányzatok közötti, valamint az önkormányzatok, államigazgatási és más szakmai szervek közötti együttműködésnek. Célkitűzés, hogy megyei szintű „szakmai műhelyek” jöjjenek létre, és tovább erősödjön a szubszidiaritás elvén alapuló megyei szerepvállalás.”*

Eger, 2019. november 27.

Szabó László
megyei főépítész

